

1

Green Deal Groene Groei met VNO-NCW, MKB-Nederland e.a.

Betrokken partijen

VNO-NCW, MKB-NL, LTO-NL, stichting Natuur en Milieu, regionale milieufederaties, MVO-NL.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, ministerie van Infrastructuur & Milieu en ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties.

Initiatief

Overkoepelende groene groei deal gericht op energie, grondstoffen, mobiliteit en water. Accent ligt vooralsnog op energie. Partijen willen groene groei op nationale schaal stimuleren door:

- Concrete duurzaamheidsinitiatieven verzilveren door het instellen van een Groene Groei board om initiatieven te initiëren en te versnellen;
- Conditie creëren waarin een goed werkende markt voor Energie Service Companies kan ontstaan voor energiebesparing in de gebouwde omgeving en de industrie;
- Duurzame innovatie impuls door uitvoering van sectorale routekaarten zoals opgesteld in kader van MJA;
- Inspireren en stimuleren van de gehele markt door communicatie van resultaten, bedrijfsbezoeken en instellen nationale duurzaamheidsprijs;
- Duurzaam inkopen door de Rijksoverheid, waarbij adviezen uit bedrijfsleven een nadrukkelijke leidraad vormen;
- Duurzaamheid als internationale kans benutten door groene handelsmissies en een internationale benadering van grondstoffenschaarste en biodiversiteit.

Resultaat

- Oprichten Groene Groei Board;
- Grootschalige aanpak van energiebesparing in de gebouwde omgeving voortbouwend op de Blok-voor-Blok-aanpak;
- Uitvoering routekaarten die worden opgesteld in het kader van de convenanten Meerjarenaafspraken Energie;
- Nationale Duurzaamheidsprijs;
- Groene Handelsmissies;
- Publiek-privaat partnerschap biodiversiteit en bedrijfsleven.

Hulp Rijksoverheid

De Rijksoverheid richt samen met bedrijfsleven en natuur- en milieuorganisaties de Groene Groei Board op, neemt deel aan nationale Duurzaamheidsprijs, het publiek-private partnerschap biodiversiteit. Daarnaast organiseert de rijksoverheid Groene Handelsmissies en voert een duurzaam en innovatiegericht inkoopbeleid.

Contact

VNO-NCW
R. van der Kooij,
Afdeling Communicatie VNO-NCW
T +31 70 3490 173
M +31 6 5128 4588
kooij@vno-ncw.nl

www.ondernemendgroen.nl

MKB-Nederland
M. Ripken
woordvoester MKB-Nederland
T +31 15 219 1298
M +31 6 1135 1727
m.ripken@mkb.nl

www.mkb-nederland.nl

2

Green Deal Biomassastromen

Betrokken partijen

Stichting Dutch Biorefinery Cluster (DBC) en Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI).
Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

In het industriële Platform Agro–Papier–Chemie (APC) identificeren deze drie sectoren gezamenlijk mogelijkheden voor het maximaal verwaarden van biomassastromen. Kansrijke mogelijkheden liggen op de volgende gebieden:

- valorisatie van eiwitten uit reststromen;
- chemische bouwstoffen uit planten;
- lignocellulose als grondstof;
- mineralen kringloop sluiten;
- watervalorisatie.

Door het benutten van elkaars kennis en expertise van de eigen industriële grondstoffen, intermediaire stromen en producten, en het inzetten van gezamenlijke technologieën stelt het APC Platform businesscases op waar bedrijven mee aan de slag kunnen om die te verwezenlijken. Zodoende bouwen de Agro, Papier en Chemie sector samen aan een Biobased Economy.

Resultaat

- Het APC-platform stelt zich ten doel om aan het einde van de looptijd op 1 januari 2014 minstens zes businesscases te hebben opgeleverd die door bedrijven in de drie sectoren verder zijn opgenomen in daadwerkelijke samenwerking op weg naar commercialisering ervan. Daarbij is het mogelijk dat de samenwerking verloopt via pilot- en demonstratieopstellingen.
- Bovendien hoopt het APC platform gerealiseerd te hebben dat de sectoren in voldoende mate elkaar weten te vinden om nieuwe samenwerkingsverbanden op te stellen om dit proces te bestendigen op weg naar de toekomst.

Hulp Rijksoverheid

- Het Rijk zal inhoudelijke en organisatorische assistentie verlenen aan het platform;
- Het Rijk zet zich in om onduidelijkheden rondom biobased economy wet- en regelgeving (Europees en nationaal) te verhelderen en voor consistentie te zorgen;
- Het Rijk zorgt voor een goed uitgerust innovatie-instrumentarium voor ondersteuning van het omzetten van potentiële business cases in commerciële initiatieven.

Contact

A. Westenbroek
Westenbroek@dutchbiorefinerycluster.nl,
M +31 06 51 07 67 74

the
dutch
biorefinery
cluster

I. van Luijken
vanluijken@vnici.nl
T +31 70 337 87 30
M +31 6 34 94 42 29

www.vnici.nl
www.dutchbiorefinerycluster.nl

3

Green Deal Duurzame Energie Centrale

Betrokken partijen

Chemieconcern Akzo Nobel en zinkproducent Nyrstar Budel.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Hoe kan de Nederlandse energie-intensieve industrie zo gunstig mogelijk **duurzame energie inkopen**? De Nederlandse economie wordt gekenmerkt door een relatief hoge energie-intensiteit. De kosten van energie hebben daardoor een grote weerslag op onze internationale concurrentiepositie. De Nederlandse energie-intensieve industrie wil duurzame energie inkopen, tegen stabiele, internationaal concurrerende prijzen, en zijn bereid daarvoor af te zien van eventuele compensatie voor prijsstijgingen als gevolg van het Europese emissiehandelssysteem (ETS). Akzo Nobel en Nyrstar hebben gezamenlijk laten onderzoeken of een dergelijke opzet, genaamd **Duurzame Energie Centrale** (DEC) mogelijk is. De deal houdt in dat Akzo, Nyrstar en de Rijksoverheid gezamenlijk verder onderzoeken of een opzet als DEC voordelen kan bieden aan alle betrokken partijen. Belangrijke randvoorwaarde is dat de kosten voor het Rijk niet hoger mogen zijn dan bij subsidiering van duurzame energie via de huidige subsidieregeling, de SDE+.

Resultaat

Gedetailleerde business case voor verduurzaming van het energiegebruik van industriële bedrijven.

Hulp Rijksoverheid

Actief bijdragen aan het onderzoek door het aanleveren van kennis en kunde voor de business case DEC.

Contact

R. van Heiningen
rinske.vanheiningen@akzonobel.com
T +31 33 467 6529
M +31 6 1159 8972

www.akzonobel.com
www.nyrstar.com

4 Green Deal Duurzame Creatieve Industrie

Betrokken partijen

Amsterdam International Fashion Week (Dutch Field) in samenwerking met Dutch Design Week en Nederlands Architectuur Instituut. Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Het project Dutch Field motiveert filmmakers en filmproducenten om produceren van korte fictie films zo duurzaam mogelijk te doen. De organisatie zet diverse activiteiten hiervoor op, zoals een businessplan competitie. Deze competitie is bedoeld voor ondernemers in de sectoren design, mode en architectuur. Thema is biodiversiteit, groene grondstoffen, reductie watergebruik. Deze competitie is een vervolg op de succesvolle The Green Fashion Competition van 2010/2011 en komt tegemoet aan de wens van de creatieve sector om verschillende bedrijfstakken te laten samenwerken bij het oplossen van een maatschappelijk vraagstuk.

Resultaat

- Deelnemers worden ondersteund in het opzetten van een duurzame onderneming (coaching, workshops);
- Stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemerschap in de creatieve industrie
- Stimulering van ontwikkeling van innovatieve producten voor de Groene Economie;
- Advies over benutten van kansen Groene economie (adviescommissie onder voorzitterschap van Marjan Oudeman – Akzo Nobel).

Hulp Rijksoverheid

- Leveren van expertise;
- Financiering van de competitie en prijzengeld.

Contact

H. Syrett
T +31 20 684 28 78
M +31 6 83 98 08 87

www.thegreenfashioncompetition.com

5 Green Deal Elektrisch Rijden + focusgebieden in Nederland: provincie Noord-Brabant, provincie Friesland en gemeente Rotterdam

Betrokken partijen

Bedrijven: The NewMotion.

Brancheorganisaties: BOVAG, Energie-Nederland, Federatie Holland Automotive, Nederlandse Vereniging van Banken, Netbeheer Nederland, RAI Vereniging, Vereniging van Nederlandse Autoleasemaatschappijen, Vereniging DOET.

Maatschappelijke organisaties: ANWB, Natuur & Milieu.

Kennisinstellingen: Technische Universiteit Eindhoven (mede namens Technische Universiteit Delft en Universiteit Twente).

Decentrale overheden: Provincie Brabant, Provincie Friesland, Gemeente Rotterdam.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, ministerie van Infrastructuur & Milieu en ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties.

Initiatief

Het kabinet ziet elektrisch rijden als belangrijke ontwikkeling die verschillende beleidsdoelen kan bevorderen: het beperken van (lokale) luchtverontreiniging en geluidhinder, het realiseren van CO₂ reductie en het bevorderen van energiebesparing en duurzame bedrijvigheid. Het kabinet is van mening dat Nederland bij uitstek geschikt is voor (het testen met) elektrisch rijden. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen zien commerciële kansen in een zich snel ontwikkelende mondiale markt.

Het plan van aanpak 'Elektrisch Rijden in de versnelling' beschrijft hoe Nederland de komende periode verder kan uitgroeien tot internationaal aansprekend (test)land voor elektrisch rijden.

Daarvoor is bundeling van krachten nodig en is er een sterke behoefte aan maatwerk en afstemming tussen regionale activiteiten en die van de Rijksoverheid.

Dit is uitgemond in:

- Een koepeldeal met ANWB, BOVAG, Energie-Nederland, Federatie Holland Automotive, Nederlandse Vereniging van Banken, Natuur & Milieu, Netbeheer Nederland, RAI Vereniging, Technische Universiteit Eindhoven (mede namens Technische Universiteit Delft en Universiteit Twente), Vereniging DOET, Vereniging van Nederlandse Autoleasemaatschappijen over de bevordering van elektrisch rijden;
- Deals met de provincies Brabant en Friesland en de Gemeente Rotterdam, die elk focusgebied elektrisch rijden willen worden, en met The NewMotion en Netbeheer Nederland over de uitrol van laad- en betaalinfrastructuur.

Resultaat

- Voortzetting Formule E-Team (FET) dat adviseert, inspireert en informeert. De leden treden op als voortrekkers en ambassadeurs voor elektrisch rijden;
- Instelling van een taskforce om de daadwerkelijke uitrol van 15.000-20.000 elektrische auto's incl. voldoende dekkende en goed werkende infrastructuur te realiseren;
- Ontwikkeling van focusgebieden elektrisch rijden, waarin de uitrol van elektrisch rijden gepaard gaat aan benutten van economische kansen door inzet in de betreffende regio's op onderzoek, onderwijs, valorisatie en bedrijfsparticipaties;
- Realisatie van een grootschalig, intelligent en publiek toegankelijk laadnetwerk voor elektrische vervoer in Nederland en daarmee verdere ontwikkeling van smart-grid technologie. Het gaat hier om 20.000 publieke en publiek toegankelijke palen en 100 snellaadpunten;
- Gericht verder ontwikkelen van 'kansrijke marktsegmenten': nul-emissie openbaar vervoer, stadsdistributie, vervoer t.b.v. zorginstellingen, niet-spoedeisend ambulancevervoer, stadsreiniging, bezorgscooters, vaartuigen.

Hulp Rijksoverheid

- Faciliteert het secretariaat van het Formule E-team en de Taskforce;
- Wijst de provincies Brabant, Friesland en de gemeente Rotterdam aan als focus - en experimenteergebied Elektrisch Vervoer;
- Zet haar expertise en netwerk in de risicokapitaalmarkt in bij de ontwikkeling door provincies van revolverende investeringsfondsen voor risicodragende participaties en investeringen in initiatieven, bedrijven en internationale acquisitie van bedrijven;
- Onderzoekt samen met Brabant of een Europees Competence Centre voor zero emissie stadsdistributie, elektrisch openbaar vervoer en elektrische afvalinzameling wenselijk en haalbaar is, en bekijkt samen met Friesland of en hoe een proeftuin elektrisch varen in Noord West Europa gerealiseerd kan worden;
- Onderzoekt op welke wijze optimaal gebruik wordt gemaakt van laadsturing en de koppeling tussen EV en decentrale opwekking, en welke impact dit heeft op financieel, technisch, en regelgevend gebied;
- Zorgt voor experimenteerruimte voor marktconcepten op het gebied van laadinfrastructuur, daar waar die zijn gekoppeld aan smart grid toepassingen;
- Zal knelpunten in wet- en regelgeving en beleid wegnemen en zich inspinnen om het belang van vergunningverlening m.b.t. parkeer- en laadinfrastructuur, milieuzones en venstertijden bij gemeentes onder de aandacht te brengen;
- Zal zorg dragen voor nationale afstemming en monitoring en verdere verspreiding van kennis en ervaringen Elektrisch Vervoer. Het Rijk zal daarbij zorg dragen voor informatie- en kennisuitwisseling aan en tussen gemeenten op basis waarvan lokaal beleid rond EV gevormd en uitgevoerd kan worden.

Contact

H. Kal
T +31 70 3796337
M +31 6 11 37 65 91
j.g.kal@minez.nl

www.formuleeteam.nl

6

Green Deal Energiebesparing Afvalverwerking

Betrokken partijen

Brancheorganisatie Breken en Sorteren ism bedrijven Baetsen Recycling BV en ARN Recycling.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

De branchevereniging Breken en Sorteren is een vereniging van recyclingbedrijven. De vereniging bestaat uit puinbrekers en sorteerbebedrijven die samen meer dan 70% van het Nederlandse bouw-, renovatie- en sloopaafval en droog bedrijfsafval opwerken tot waardevolle grondstoffen.

In de deal zijn een drietal initiatieven opgenomen.

- Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) met doel om de maatschappelijke kosten en baten, die recycling met zich meebrengt, in kaart te brengen. Hiermee kan namelijk voor beide kanten zowel de overheid alsook het bedrijfsleven duidelijk verkregen worden, welke rol de partijen moeten krijgen bij de realisering van een substantiële energiebesparing;
- Baetsen Recycling BV wil in samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven een project realiseren, waarbij sorteeresidu (deels biogeen) wordt verwerkt in een vergassingsinstallatie met een hoog E-rendement. De warmte die hierbij geproduceerd wordt, kan vervolgens worden geleverd aan een nieuw te bouwen woonwijk van 4000 woningen in de gemeente Veldhoven.
- ARN Recycling wil een vergistinginstallatie bouwen, waarmee gas wordt geproduceerd ten behoeve van stadsbussen. Een en ander past in het Nijmeegse Energie Convenant.

Resultaat

- Maatschappelijk belang van recycling in kaart brengen en meerjarenaafpraak met rijksoverheid sluiten;
- Aarzeling bij regionale bestuurders en financiële partijen wegnemen;

Hulp Rijksoverheid

- ter ondersteuning van de MKBA een financiële bijdrage van maximaal tienduizend euro beschikbaar stellen;
- relevante partijen bij elkaar brengen met als doel om de aarzeling bij de lokale bestuurders weg te nemen;
- de relevante partijen – ARN Recycling, vertegenwoordigers van afvalleveranciers, en de betrokken banken - bij elkaar brengen met als doel om partijen te bewegen contracten met langere termijnen overeen te komen waardoor het risicoprofiel van bedoeld project verbetert en financiering alsnog kan worden gerealiseerd. Als sluitstuk mogelijk nog een zekere subsidie in een nader te bepalen vorm.

Contact

P. Lamers
T +31 40 205 44 40

www.baetsen.com

7

Green Deal Energieverduurzaming glastuinbouw

Betrokken partijen

De Groene Poort.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Dit is een Green Deal in het kader van 'Kas als Energiebron', waarin het Productschap Tuinbouw, LTO Glaskracht Nederland en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie samenwerken aan een klimaatneutrale glastuinbouw.

Groene Poort is een vernieuwend samenwerkingsverband tussen een glastuinbouwonderneming en vijf Zeeuwse agrariërs. Het project beoogt de productie, het gebruik en de levering van groen gas, CO₂, water en struviet uit vergisting van plantaardig restmateriaal.

Resultaten

- Jaarlijkse productie van 31,5 miljoen m³ biogas uit vergisting, waarvan 21 miljoen m³ groen gas gemaakt wordt. 8 miljoen m³ daarvan wordt aan het net geleverd en 13 miljoen m³ groen gas wordt gebruikt door het glastuinbouwbedrijf, dat hiermee 80% fossiele energie bespaart en 80% duurzame energie gebruikt;
- Bij de opwaardering van biogas naar groen gas komt jaarlijks 28,8 miljoen kilo zuivere CO₂ vrij, dat geleverd wordt aan het naastgelegen glastuinbouwgebied. Daarmee realiseert dit glastuinbouwgebied nog circa 5 tot 8% energiebesparing;
- 50% van het gezuiverde water wordt hergebruikt (waterbedrijf en omliggende glastuinbouw);
- Productie van struviet (fosfaatrijke meststof);
- Actief kennis en ervaring delen.

Hulp Rijksoverheid

- Financieren van kennisontwikkeling voor de CO₂-buffer;
- Onderzoek naar het filteren van een fractie, een eis vanuit de vergunningverlener, grotendeels gefinancierd;
- Ondersteunt de tracévergunningen met inhoudelijke expertise;
- Ondersteunt de vergunning voor de CO₂-buffer met inhoudelijke expertise en regievoering met meerdere bevoegde instanties;
- Brengt partijen in contact met financiële partijen;
- Maakt eigen gebruik van groen gas door het glastuinbouwbedrijf binnen de SDE+ mogelijk;
- Onderzoekt de mogelijkheid van een aparte categorie voor struviet in de meststoffenwet en de voorwaarden daarbij. Op basis van het onderzoeksadvies zal besluitvorming plaatsvinden.

Contact

A.D.van de Zee
advanderzee@groenepoort.nl
M +31 6 14 03 97 79

W. Wisse
w.wisse@lans.nl
T +31 174 52 06 24

www.groenepoort.nl

8

Green Deal De Groene Zaak

Betrokken partijen

Brancheorganisatie De Groene Zaak, namens honderd deelnemende ondernemingen.

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, ministerie van Infrastructuur & Milieu en ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties.

Initiatief

Overheid en bedrijfsleven streven beide naar economisch herstel. Naar een economie die ook de volgende generaties kansen biedt, zonder de rekening door te schuiven. En naar een economie die volledig gebaseerd is op duurzame innovatie. De Groene Zaak maakt zich daar hard voor. Dit initiatief gaat over verschillende zaken die hieraan bijdragen. Het varieert van energiebesparing in gebouwen en bedrijven tot biomassa-energiecentrales en hergebruik van industriële restwarmte.

Resultaat

Generieke oplossingen aandragen voor knelpunten, die bedrijven ondervinden bij het geld verdienen met energiebesparing en de inzet van duurzame energie.

Hulp Rijksoverheid

- Onderzoeken van verbetering van wet- en regelgeving en waar mogelijk doorvoeren;
- Stimuleren van energiediensten in Nederland door onder meer de kennis en ervaringen hierover van de Rijksgebouwendienst ter beschikking te stellen;
- Makelen en schakelen tussen producenten van groen gas en Gas Transport Services (verantwoordelijk voor het landelijke gastransportnet);
- Zelflevering van duurzame energie wordt onder voorwaarden verbreed naar verenigingen van eigenaren.

Contact

I. Bonajo
i.bonajo@degroenezaak.com
M +31 06 15 87 44 32
T +31 70 392 66 57

www.degroenezaak.com

9 Green Deal De Kruideniergroep CoP 'Bedrijven en Biodiversiteit'

Betrokken partijen

De Kruidenier BV, Jachthaven Het Anker, Landgoed Verwolde en DPI Value Centre; een consortium van bedrijven is betrokken bij de verdere uitvoering waaronder AKZO Nobel, DPI, DSM en Rau.
Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Een *community of practice* (CoP) biedt deelnemers de kans om op een veilige en besloten manier kennis en ervaringen uit te wisselen. Zo wil de indiener met de CoP 'Bedrijven & Biodiversiteit' ervaringen opdoen waarbij je in een investeringsmodel in kaart brengt wat de voordelen en kosten van biodiversiteit kunnen zijn. De opgedane kennis kan worden gedeeld met de advieswereld zodat zij sneller professionaliseren. Deelnemers kunnen gezamenlijk aangeven welke knelpunten en barrières worden ervaren en wat de overheid kan doen om deze weg te nemen.

Resultaten

Deze CoP creëert meer kennis en inzichten voor de deelnemers, geeft duidelijkheid over belemmeringen die de overheid kan wegnemen. Verder komt er meer betrokkenheid en draagvlak bij stakeholders en professionalisering van NGO's en consultants. Tot slot komt er een publicatie over deze resultaten.

Hulp Rijksoverheid

De Rijksoverheid levert kennis en kunde voor het ontwerp en de start van de CoP. Onderdelen van de verkenning en het programmaplan zijn de instrumenten die de deelnemers toepassen, de centrale vragen waar deelnemers mee worstelen, de kennis die vanuit instellingen en consultants kan worden ingebracht, internationale aansluiting en financiering van de CoP.

Contact

Mw. C. Kool
Kruidenier Groep B.V.
T +31 10 495 0790
M +31 6 5157 3330

www.foodservices.nl

10

Green Deal De Meerlanden en SGN

Betrokken partijen

De Meerlanden en Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland (SGN).

Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Green deal in het kader van 'Kas als Energiebron', waarin Productschap Tuinbouw, LTO Glaskracht Nederland en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie samenwerken aan een klimaatneutrale glastuinbouw.

Project warmte en CO₂ levering aan de glastuinbouw van De Meerlanden en SGN:

- De Meerlanden, dienstverlener in de openbare ruimte en afvalbeheer, gaat restwarmte uit de nacompostering van het digistaat uit een GFT-vergister en CO₂ uit de biogasopwerking leveren aan de glastuinbouw;
- Praktijkpilot met hogere temperatuuropslag (HTO);
- Houtgestookte ketelinstallatie voor piekenergievraag glastuinbouw.

Resultaten

- Hoge Temperatuur Opslag (HTO) zorgt ervoor dat meer restwarmte uit de nacompostering kan worden benut door de glastuinbouw.
- Bij de opwerking van het biogas naar groen gas komt zuivere CO₂ vrij. Dit wordt geleverd aan de glastuinbouw (planten hebben CO₂ nodig voor de groei).
- Met de nacompostering met HTO en de houtketel kan bijna 15 hectare glastuinbouw op basis van duurzame energie, van warmte en CO₂ worden voorzien.
- Actief kennis en ervaring delen.

Hulp Rijksoverheid

- Wanneer onderzoeksresultaten dit bevestigen, neemt het Rijk de hogere retourtemperatuur van 30°C (in plaats van 25°C) in de vaststelling van het Besluit Bodemenergiesystemen op.
- Rijksoverheid ondersteunt met kennis en regie het tot stand komen van een proefvergunning van provincie Noord-Holland voor een praktijkpilot met hogere temperatuuropslag en spant zich in voor een adequate monitoring van het project.
- Ondersteunt de voortzetting van het onderzoeksproject 'Meer met Bodemenergie', voor het ontwikkelen, monitoren en evalueren van de resultaten van de verschillende praktijkpilots met hogere temperatuuropslag (HTO), hoger dan 30°C). Doel is het krijgen van duidelijkheid of nog hogere temperaturen en een verruimde energiebalans toelaatbaar zijn in de bodem en aan welke criteria vervolgpiloten dan moeten voldoen. Een breed platform van deelnemers uit bedrijfsleven, kennisinstututen en overheden draagt zorg voor afstemming, sturing en advisering voor doorvertaling naar beleid. Op basis van de resultaten en de adviezen kan het Rijk nieuwe inzichten verwerken in regelgeving.
- Brengt partijen bij elkaar voor het tot stand komen van een lange termijn contract voor de houtgestookte ketelinstallatie.

www.meerlanden.nl
www.sgnbv.nl
www.primaviera.nl

11

Green Deal Duurzame verwerking tapijtstromen

Betrokken partijen

Desso (tapijtproducent) en Van Gansewinkel (afvalinzamelaar en -verwerker).
Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Desso en Van Gansewinkel spreken de intentie uit om tapijtafval (reststromen) van onder meer gemeentelijke instellingen op de meest duurzame manier te verwerken. Dit houdt in dat het materiaal van de gemeentelijke milieustraten separaat wordt verzameld, en na sortering de beste oplossing voor verwerking wordt gezocht.

Resultaten

Desso en Van Gansewinkel zullen zich inspinnen om in 2012 met nieuwe, innovatieve ontwikkelingen op het gebied van recycling van tapijt te komen. Minimaal zal het tapijtafval worden opgewaardeerd naar secundaire brandstof voor de cementindustrie; in het gunstigste geval zal het gerecycled worden tot hoogwaardige grondstof. Naarmate er meer volume komt en er meer ervaringen worden opgedaan zal het aandeel hergebruik stijgen.

Hulp Rijksoverheid

Om de gescheiden inzameling van tapijt uit huishoudens te stimuleren, is het Rijk voornemens om een wijziging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval op te nemen in de volgende versie van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). Gemeenten moeten tapijt op milieustraten gescheiden houden en ongescheiden ingezameld grof huishoudelijk afval moet worden gesorteerd, waarbij tapijt wordt afgescheiden.

Contact

A. Timmer
atimmer@desso.com
T +31 41 668 42 57
M +31 6 51 68 25 53

www.desso.com

van Gansewinkel Groep

12

Green Deal Windenergie

Betrokken partijen

De Windcentrale (de Nederlandse Energie Coöperatie UA), Stichting Doen (dochter Nationale Postcode Loterij), Coöperatie Deltawind U.A. (initiator van het windpark). Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Het opzetten van een nieuw type windcoöperatie. Het idee van deze proef is dat burgers mede-eigenaar worden van een windmolen en de stroom die wordt opgewekt door deze windmolen thuisgeleverd krijgen. Een windcoöperatie is niet nieuw, wel de methode om op afstand opgewekte elektriciteit te verrekenen met het thuisverbruik van de deelnemers.

Resultaat

Zorgen dat de betrokken partijen (deelnemers, energiebedrijven, overheid) een goed werkend model van vergaande burgerparticipatie ontwikkelen waardoor het draagvlak voor duurzame energie in het algemeen, en windenergie in het bijzonder wordt vergroot. Uiteindelijk zal daardoor meer windenergie kunnen worden gerealiseerd omdat burgers minder bezwaren (zoals “not in my backyard”) ervaren.

Hulp Rijksoverheid

Indien nodig en mogelijk, juridische belemmeringen wegnemen. Verder worden de resultaten via overheidskanalen gecommuniceerd om aandacht te genereren voor dit initiatief.

Contact

H. Reitsma
harm@windcentrale.nl
T +31 20 404 01 60
M +31 6 47 50 87 79

www.windcentrale.nl

13

Green Deal Biogas en kleinschalige vergisting bij zuivelbedrijven

Betrokken partijen

Essent, Nederlandse Groen Gas Maatschappij en Friesland Campina.
Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Essent, Friesland Campina en de Nederlandse Groen Gas Maatschappij werken samen aan het concept Biogas XL. Hierbij gaat het om vergisting van mest bij boerenbedrijven, waarbij het ontstane biogas wordt opgewaardeerd tot vloeibaar biogas. Dat biogas kan worden gebruikt in personenauto's en andere voertuigen.

Biogas XL sluit aan bij het doel van de Nederlandse zuivelketen om in 2020 volledig energieneutraal te produceren en op klimaatneutrale wijze verder te groeien. Het betreft in Nederland ontwikkelde technieken en concepten, die de lokale economie stimuleren en bij succesvolle toepassing in Nederland kansen bieden voor export naar het buitenland.

Resultaten

Twee pilots voor de productie van vloeibaar biogas uit mestvergisting op boerderijschaal; terugwinning van waardevolle stoffen uit mest. Zicht op uitrol naar 125 agrarische bedrijven.

Hulp Rijksoverheid

- Zorgen voor informatievoorziening richting vergunningverleners, zoals indien nodig het aanpassen van een handleiding voor het verlenen van een vergunning;
- Onderzoeken hoe vergunningprocedures vereenvoudigd en verkort kunnen worden;
- Het innemen van een standpunt over de certificering van biogas: alleen als er sprake is van een fysieke link tussen de productie van biogas en levering aan de vervoerssector, komt de productie in aanmerking voor een certificaat dat partijen kunnen inzetten om te voldoen aan de verplichtingen voor hernieuwbare energie in de vervoerssector.

Contact

Essent
via Media Relaties 0800 0244 022
of mediarelaties@essent.nl

www.essent.nl

14

Green Deal Bio Energie Centrale (BEC) in Cuijk

Betrokken partijen

Essent ism aantal bedrijven. Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Mogelijkheid voor de heropening van Bio Energie Centrale (BEC) Cuijk met de inzet van diverse, lokale en laagwaardige biomassa reststromen als brandstof (sluiten cycli) en het creëren van een showcase voor de bioBased economy.

Resultaat

- Een testprogramma voor verschillende biomassastromen ism een aantal partners o.a. van Ganswinkel, den Ouden, WUR en Control Union.
- Streven is om warmte afzet lokaal te contracteren (streven uitkoppeling 40 MWth warmte bij deze bestaande installatie).
- Deze warmteafzet wordt gerealiseerd in een periode van 3 jaar na toekenning van de SDE+. Hierbij wordt gedacht aan het koppelen van ketens en zal digestaat/mest droging als warmteafzet worden onderzocht in samenwerking met de agrarische sector.
- Een studie voor verdere ontwikkeling van BEC Cuijk als icoon in de biobased economy.

Hulp Rijksoverheid

- De Rijksoverheid is voornemens in 2012 in de SDE+ een categorie te openen voor bestaande stand-alone biomassa-installaties, die aan het einde van hun subsidieperiode nog door kunnen draaien; Het budget en de systematiek van de SDE+ blijven ongewijzigd. Green Deal-projecten krijgen geen voorkeursbehandeling in de SDE+.
- De Rijksoverheid gaat in overleg met Essent over de mogelijkheden voor Cuijk in de SDE+.
- De partijen bekijken hoe een mogelijke uitkoppeling van warmte uit de centrale, zo kan worden ingezet dat er een positieve businesscase ontstaat.
- De overheid heeft de bereidheid om financieel bij te dragen aan een nadere uit te werken plan van aanpak, inclusief onderzoeken, dat de herstart en het slim inzetten van biomassa in BEC Cuijk mogelijk maakt.
- De resultaten van de studie(s) worden in eerste instantie gebruikt voor het voormelde samenwerkingsverband, maar openbare kennis wordt gedeeld via de website www.biobasedeconomy.nl.
- De rijksoverheid ondersteunt met kennis en regie het verkrijgen van de vergunning(en) en zet zich in voor mogelijke aanpassingen van knellende wet- en regelgeving.
- De Rijksoverheid zal in de kabinetsvisie op het mestbeleid aangeven hoe zij mestverwerking wil bevorderen.

Contact

Essent
via Media Relaties 0800 0244 022
of mediarelaties@essent.nl

www.essent.nl

15

Green Deal Duurzame filmproducties

Betrokken partijen

Strawberry Earth, Filmfonds, EYE Filminstituut, Gemeente Amsterdam, ASM-Bank, Binger Filmblad, Club van 30, Spice PR, Film Start, VARA, Price Waterhouse Coopers, VERS, Nederlandse Film en Televisieacademie en CANON. Rijksoverheid: ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en ministerie van Infrastructuur & Milieu.

Initiatief

Om het duurzaam produceren van films te bevorderen gaat de indiener een businessplan-competitie uitschrijven voor ondernemers in de filmsector met als thema duurzaamheid (met focus op energie, recycling, groene grondstoffen, reductie watergebruik).

Resultaten

- Deelnemers worden ondersteund in het opzetten van een duurzame onderneming (coaching, workshops);
- Stimulering van MKB in deze sector in het groen ondernemen;
- Stimulering van ontwikkeling van innovatieve producten voor een groene economie.

Hulp Rijksoverheid

- Leveren van expertise;
- Financiering van de competitie en prijzengeld.

Contact

M. te Velde
mette@strawberryearth.com
T +31 6 27 49 15 37

STRAWBERRY™
EARTH

www.strawberryearth.com/greenfilmmaking

